Motion till riksdagen 1986/87:Fi405

Sören Lekberg (s)

Bristerna i folk- och bostadsräkningen 1985

En viktig förutsättning för en realistisk bedömning av utvecklingen på bostadsmarknaden är tillgången till aktuella och tillförlitliga uppgifter om hur dagens bostadsbestånd ser ut i olika avseenden. Av särskilt intresse är information om bostädernas ålder, hur många hushåll som är trångbodda, hur barnfamiljerna bor i förhållande till ensamstående och hushåll utan barn samt hur den snabbt växande gruppen pensionärer bor jämfört med andra i samhället.

Dessa uppgifter är inte bara viktiga när det gäller att bedöma behovet av nyproduktion eller s. k. rot-insatser. De har också ett stort värde som beslutsunderlag inom t. ex. äldreomsorg, hemsjukvård och länsplanering.

Folk- och bostadsräkningen – FoB – utgör i detta sammanhang ett ytterst värdefullt informations- och underlagsmaterial. Den första allmänna bostadsräkningen genomfördes 1945.

Med undantag för 1950 och 1955 har därefter bostadsräkningar genomförts vart femte år. Det innebär att vi genom dessa totalundersökningar bör ha en mycket god bild av vad som hänt på svensk bostadsmarknad under de senaste 40 åren.

Tyvärr kan dock konstateras att kvaliteten i de två senaste undersökningarna allvarligt har försämrats. Granskningen av FoB80 visade att det fanns stora brister i materialets tillförlitlighet. Genom ett stort bortfall av uppgifter tillsammans med felaktigheter i klassificeringen av bl. a. hemtypen och ägarkategorier kan man knappast göra några seriösa jämförelser mellan FoB85 och tidigare undersökningar. Detta är naturligtvis högst otillfredsställande. Inför arbetet med 1985 års folk- och bostadsräkning genomfördes därför en utvärdering av främst undersökningsmetodiken i syfte att minimera felmarginalerna.

Resultatet av FoB85 har nu börjat publiceras och hittills finns uppgifter för 18 län. Vid en snabb granskning finner man ovanligt många uppgifter som knappast kan anses rimliga.

Här är några exempel från en jämförelse mellan FoB75 och FoB85. För de nyss nämnda 18 länen visar FoB85 att beståndet av flerbostadshus sedan 1975 har ökat med 4 487 lägenheter. Men under samma period var nyproduktionen 80 426 lägenheter. Avgången skulle således ha varit så stor som 75 939 lägenheter eller ungefär 94 % av nyproduktionen. Av dessa finns uppgifter om att 18 909 har försvunnit genom rivning eller modernisering. För resterande 57 030 finns inga uppgifter utan de har bildligt talat gått upp i rök.

För småhusen är resultatet helt annorlunda. Här har beståndet ökat med

184 100 lägenheter. Nyproduktion inkl. rivning och modernisering uppgick under samma tid till 195 524. Det ger 15 424 avgångna lägenheter, vilket motsvarar omkring 8 % av nyproduktionen.

Det är uppenbart att relationerna mellan flerbostadshus och småhus inte stämmer och det måste till stor del bero på brister i klassificeringen av hustyper. Men det är också uppenbart att det föreligger direkta felaktigheter i själva grundmaterialet. För t. ex. Gotlands län har flerbostadshusen under perioden ökat med 2 034 lägenheter. Nyproduktionen stannar dock vid 973. Här har inga lägenheter spårlöst försvunnit utan i stället har man spårlöst fått 1 061 för många.

Dessa exempel visar att även FoB85 innehåller sådana felaktigheter att resultatet inte kan anses som tillförlitligt. Det är naturligtvis högst otillfredsställande att de två senaste folk- och bostadsräkningarna är av sådan kvalitet att man inte kan använda dem för en seriös bedömning av utvecklingen på bostadsmarknaden från mitten av 1970-talet och fram till i dag. Enligt min mening är det därför nödvändigt att man nu inom bostadsdepartementet genomför en utvärdering av FoB85 i syfte att öka kvaliteten och tillförlitligheten i kommande undersökningar.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av kvalitativt bättre folk- och bostadsräkningar.

Stockholm den 26 januari 1987

Sören Lekberg (s)